

Krajowy Kongres Kultury Książki

W dniach 24–26 października 2012 r. w Bibliotece Śląskiej w Katowicach odbył się Krajowy Kongres Kultury Książki. Celem założonym przez jego organizatorów była próba diagnozy kultury współczesnej książki i jej kontekstów.

Program Kongresu był bardzo bogaty i zróżnicowany. Sesja naukowa pierwszego dnia odbyła się w Audytorium Biblioteki przy ul. Francuskiej 12. Pierwszą część obrad prowadziła prof. dr hab. Elżbieta Gondek. Jako pierwszy wystąpił dyrektor Biblioteki Śląskiej prof. dr hab. Jan Malicki z referatem *Biblioteka Śląska – biblioteką totalną?*, następnie prof. dr hab. Krzysztof Migoń z Uniwersytetu Wrocławskiego, podejmując temat: *Kultura książki – paradygmat badawczy współczesnej bibliologii*, a jako ostatnia w tej części obrad wystąpiła dr hab. Maria Próchnicka z Uniwersytetu Jagiellońskiego z referatem *Kształcenie pracowników książki wobec przemian w systemie edukacji i oczekiwań rynku pracy*.

Drugą część obrad poprowadziła prof. dr hab. Irena Socha. Jako pierwsza wystąpiła prof. Uniwersytetu Wrocławskiego Marta Skalska-Zlat, wygłaszając referat pt. *Komunikacja piśmiennicza w badaniach bibliometrycznych*. Kolejnym mówcą była prof. Uniwersytetu Warszawskiego dr hab. Jadwiga Sadowska, która w swym odczycie zadała pytanie: *Dokąd zmierza bibliografia w „erze cyfrowej”*. Następnie uczestnicy Kongresu wysłuchali referatu prof. Uniwersytetu Mikołaja Kopernika dr hab. Ewy Głowackiej pt. *Współczesne pola badawcze bibliotekoznawstwa*. Jako ostatni w pierwszym dniu obrad wystąpił dr hab. Remigiusz Sapa z Uniwersytetu Jagiellońskiego, mówiąc na temat: *Biblioteka naukowa w integrującym się środowisku informacyjnym człowieka*.

W drugim dniu Kongresu obrady odbyły się również w siedzibie Biblioteki Śląskiej, tym razem przy placu Rady Europy w Sali Parnassos. Pierwszą część sesji naukowej poprowadził dr hab. Remigiusz Sapa. Na początku wystąpiła prof. dr hab. Barbara Sosińska-Kalata z Uniwersytetu Warszawskiego z referatem *Obszary badań współczesnej informatologii*, następnie zabrała głos prof. dr hab. Jadwiga Woźniak-Kasperek, również z Uniwersytetu Warszawskiego, z odczytem zatytułowanym: *Z głównych problemów samoświadomości informatologii*. Pozostając w tym kręgu zagadnień, prof. dr hab. Wiesław Babik z Uniwersytetu Jagiellońskiego wygłosił referat: *International Society for Knowledge Organization – nowa płaszczyzna współpracy w dziedzinie organizacji i wiedzy w Polsce i na świecie*. Jako ostatnia w tej części obrad wystąpiła prof. dr hab. Hanna

Batorowska z Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie, omawiając temat: *Współczesna biblioteka szkolna w Polsce – warunki szerzenia kultury informacyjnej*.

Obrady po przerwie prowadziła prof. dr hab. Barbara Sosińska-Kalata, a jako pierwsza wystąpiła prof. dr hab. Irena Socha z Uniwersytetu Śląskiego, omawiając *Zachowania lekturowe Polaków – problemy i kategorie opisu czytelnictwa*. Kolejny referat pt. *Dawne drukarstwo jako aktualny przedmiot naukowych zainteresowań badawczych* wygłosiła referat prof. Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej dr hab. Maria Juda. Z kolei tematem wystąpienia prof. dr hab. Elżbiety Gondek z Uniwersytetu Śląskiego był *Zawód drukarza i technologia druku w bibliologii i poza jej zakresem*. Następnie prof. Uniwersytetu Wrocławskiego dr hab. Małgorzata Komza mówiła o *Estetyce i sztuce książki w badaniach bibliologicznych*. Jako ostatni w tej części obrad zaprezentował swój referat prof. Uniwersytetu Śląskiego dr hab. Leonard Ogierman, omawiając kwestie *Papieru i oprawy introligatorskiej jako zakresie wiedzy o książce*.

Trzeci dzień obrad został poświęcony innemu niż bibliologia zagadnieniu, tj. informatologii i kulturze książki. Tematem obrad odbywających się również w Sali Parnassos była bowiem „Gorzka sława” – sesja związana z 80. rocznicą urodzin Sylvii Plath i 14. rocznicą śmierci Teda Hughesa. Przypomnijmy, że Sylvia Plath urodziła się 27 października 1932 r. w Jamaica Plain k. Bostonu, a zmarła śmiercią samobójczą 11 lutego 1963 r. w Londynie. Była amerykańską poetką, pisarką i esecistką, zaliczaną do grona tzw. „poetów wyklętych”. Jej mężem (1956–1963) był Ted Hughes (ur. 17.08.1930 w Mytholmroyd, West Yorkshire, zm. 28.10.1998 w Devon) – angielski poeta, jeden z najlepszych swojego pokolenia.

Sesję poświęconą Sylvii Plath i Tedowi Hughesowi poprowadził literaturoznawca-amerykanista i translatolog – dr Paweł Jędrzejko z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Obrady rozpoczęły się odczytaniem, przez Marka Ostasa z Cambridge, listu Seamusa Heaney’a, laureata Literackiej Nagrody Nobla w 1995 r., listu – związanego z parą tych znakomitych literatów. Prof. Anne Stevenson, angielska poetka i autorka jedynej autoryzowanej biografii Sylvii Plath, wygłosiła referat *Ted Hughes i Sylvia Plath w XXI wieku*, a irlandzka poetka dr Tara Bergin: *Brzmienie przekładu; wpływy przekładów poezji na „Kruka” Teda Hughesa*. Po przerwie dr Gabriela Marszołek z Uniwersytetu Śląskiego wystąpiła z odczytem pt. *Natura w poezji Sylvii Plath i Teda Hughesa*, a prof. dr hab. Zbigniew Białas, także z Uniwersytetu Śląskiego, z referatem zatytułowanym *Córka Prospera*. Na zakończenie sesji jej uczestnicy wysłuchali rozmowy z dr Marią Korusiewicz, poetką i tłumaczką literatury angielskiej, pracownikiem UŚ, przeprowadzonej przez dr. Pawła Jędrzejkę.

Także w trzecim dniu Krajowego Kongresu Kultury Książki, przy ul. Francuskiej 12, odbyły się wykłady. Dr hab. Irma Kozina z UŚ i Zofia Oslislo-Piekarska z ASP w Katowicach przygotowały temat: *Katowicka moderna w odniesieniu do Domu Oświatowego – role społeczno-obiektów architektury*, a prof. dr hab. Jan Malicki wygłosił wykład: *Dom Oświatowy Biblioteki Śląskiej – nowe funkcje bibliotek*.

Krajowy Kongres Kultury Książki w Katowicach to nie tylko referaty, odczyty i wykłady. Imprezie tej towarzyszyło wiele interesujących wydarzeń. Pierwszego dnia odbył się koncert Śląskiej Orkiestry Kameralnej z cyklu „Filharmonia w starej Bibliotece”. Gościem specjalnym była prof. dr hab. Elżbieta Gondek, całość imprezy prowadziła Violetta Rotter-Kozera z TVP Katowice. Natomiast następnego dnia rano wszystkich chętnych zaproszono do zwiedzania Biblioteki Śląskiej. Można było zobaczyć nowoczesny magazyn wysokiego składowania, pracownię konserwacji, katalogi tradycyjne, czytelnię główną i czytelnię czasopism oraz inne sale i pomieszczenia tej jakże nowoczesnej Biblioteki. Zwiedzaniu towarzyszyły szczegółowe informacje i objaśnienia pracowników ksiąźnicy. Na zakończenie drugiego dnia Kongresu w Bibliotece Śląskiej przy placu Rady Europy w Sali Benedyktynka odbyła się inauguracja nowego sezonu Klubu Dobrej Książki, na którą zaprosił dyrektor prof. dr hab. Jan Malicki. Nominację do nagrody Śląski Wawrzyn Literacki 2012 otrzymała książka Zygmunta Mycielskiego *Niby-dziennik ostatni 1981–1987*, przedstawiona przez znanego prozaika, poetę i krytyka literackiego Tomasza Jastruna.

Krajowemu Kongresowi Kultury Książki towarzyszyły ciekawe i pięknie opracowane wystawy. W Galerii Holu Głównego Biblioteki Śląskiej zobaczyć można było wystawę prezentującą w siedemnastu gablotach najcenniejsze zbiory Biblioteki – rękopisy, starodruki, mapy, druki bibliofilskie, ciekawe oprawy oraz cenne druki, szczególnie związane ze Śląskiem. Wystawa stanowiła okazję do obejrzenia w oryginale unikatów dostępnych jedynie w formie kopii cyfrowych i mikrofilmowych. Oprócz tej ekspozycji, można było zwiedzić wystawę „90-lecie Biblioteki Śląskiej”, przygotowaną z okazji 90. rocznicy powstania Biblioteki Śląskiej, prezentującą dorobek ostatniej dekady. Lata te obfitowały w wiele ciekawych wydarzeń, imprez oraz inicjatyw, a Biblioteka wzbogaciła się o szereg cennych i unikatowych zbiorów i kolekcji. W trzecim dniu obrad, w siedzibie Biblioteki Śląskiej przy ul. Francuskiej 12, odbył się wernisaż wystawy „Zacząło się w Cambridge”, poświęconej Sylvii Plath i Tedowi Hughesowi. Poza tym miało miejsce uroczyste otwarcie Czytelni Sztuk, połączone z oprowadzaniem kuratorskim po wystawach sztuki współczesnej. Również przy ul. Francuskiej 12 obejrzeć można było wystawę, prezentującą tegoroczne nominacje do nagrody „Śląski Wawrzyn Literacki”, jak również dotychczasowych laureatów nagrody czytelników Biblioteki Śląskiej. Kolejna wystawa zatytułowana „Uroda Polszczyzny” zawierała zdjęcia autorstwa Zbigniewa Sawicza, przedstawiające wybitnych polskich literatów, karty dzieł literackich, ważne wydarzenia związane z promocją języka polskiego, takie jak „Ogólnopolskie Dyktando” czy nadanie tytułu „Ambasadora Polszczyzny”. Wystawa została przygotowana z okazji inauguracji obchodów Międzynarodowego Dnia Języka Ojczystego w Polsce, z inicjatywy zapoczątkowanej i pod patronatem wicemarszałek Senatu RP śp. Krystyny Bochenek. Można też było zapoznać się z wystawą zdjęć Arkadiusza Goli, Arkadiusza Ławrywiańca i Tomasza Jodłowskiego, poświęconych śląskim fascynacjom książką, pt. „Zaczytany Śląsk”.

Podsumowując trzydniowy Krajowy Kongres Kultury Książki, warto podkreślić, że – dzięki interesującym referatom, dyskusjom oraz znamienitym gościom –

ta impreza zakończyła się sukcesem. Wielość i różnorodność wystąpień, w których badacze podzielili się swoją wiedzą i doświadczeniami, należy zaliczyć do wielkich atutów tego spotkania. Mające się ukazać drukiem materiały pokonferencyjne będą z całą pewnością ciekawą i pouczającą lekturą, szczególnie dla bibliologów i informatologów oraz bibliotekarzy. Poza zaproszeniem utytułowanych i znanych uczonych z dziedziny szeroko pojętej kultury książki, organizatorzy zadbali również o liczne imprezy towarzyszące Kongresowi. Szczególną uwagę należy tu zwrócić na interesujące i wartościowe wystawy. Obrady Krajowego Kongresu Kultury Książki dowodzą, że katowicka inicjatywa jest warta kontynuacji. Przedsięwzięcie to było dobrze rozpropagowane w środowisku bibliologicznym i poza nim. Cieszyło się zarówno wysoką frekwencją słuchaczy kolejnych wystąpień, jak i uczestników imprez towarzyszących.

Ewa Danowska